

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/196/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421201445
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1421201445.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členov senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: N. R., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom: Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka - S. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom: T. XX, U., t.č. pobyt neznámy a otec - N. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom: Q. XX, U., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 30. júna 2021, č.k. 17P/64/2021-14, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 30. júna 2021, č.k. 17P/64/2021-14 mení tak, že maloletý N. R., narodený dňa XX.XX.XXXX sa dočasne zveruje do osobnej starostlivosti otca N. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom: Q. XX, U., a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17P/64/2021.

II. Matka - S. R., nar. XX.XX.XXXX, je povinná predbežne prispievať na výživu maloletého N. výživným vo výške 100,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám otca, počnúc vydaním neodkladného opatrenia až do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17P/64/2021.

III. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 30. júna 2021, č.k. 17P/64/2021-14 v zostávajúcej zamietajúcej časti potvrdzuje.

IV. Odvolací súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 27.11.2013 č.k. 49P/171/2013-31.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV uznesením zo dňa 30. júna 2021, č.k. 17P/64/2021 - 14, zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Otec sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal zverenia maloletého do jeho osobnej starostlivosti, s tým, aby bola matka zviazaná platiť výživné na maloletého N. (v zákonom najnižšie určenej sume výživného), a súčasne sa domáhal úpravy styku maloletého s matkou.

2. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 01.06.2021 žiadal otc o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému N. R., nar. XX.XX.XXXX prostredníctvom neodkladného opatrenia. V návrhu otec uviedol, že manželstvo s matkou uzavreli dňa XX.XX.XXXX. Z manželstva pochádza maloletý N., ktorý býva s ním. Manželstvo rodičia uzavreli, pretože matka bola tehotná, no už po krátkom čase zistili, že ich nič ďalšie spolu nespája. Otec predpokladal, že po narodení maloletého matka zmení svoj životný štýl a prestane piť. Neskôr však začala brať drogy a stala sa bezdomovkyňou. Uznesením č.k. 49P/201/2012-19 vydaným Okresným súdom Bratislava II bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky. Na základe zásahu kolízneho opatrovníka bol maloletý neskôr zverený do osobnej starostlivosti jeho starého otca (otcovho otca).

Maloletý v tom čase navštevoval základnú školu v J.. V roku 2013 si otec našiel stabilnú prácu ako Š., prenajal si byt a zobral si maloletého k sebe. Maloletý aktuálne navštevuje X. ročník na Základnej škole N.. Matka predtým občas telefonicky kontaktovala maloletého, kedy mu nasľubovala aj rôzne veci, ktoré ale nikdy nespĺnila. Od polovice roku 2015 nemá o nej otec žiadne informácie. Neprejavila nijakú formu záujmu o kontakt s maloletým. Podľa neoverených informácií je bezdomovkyňou a požíva drogy. Pokiaľ ide o výkon rodičovských práv a povinností, otec navrhuje zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti, upraviť styk matky s maloletým dvakrát do mesiaca v trvaní pol dňa a uložiť jej povinnosť prispievať na výživu maloletého v minimálnom rozsahu.

3. Súd prvej inštancie predmetné uznesenie právne odôvodnil ustanovením § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 CSP, § 2 ods. 1, § 23 ods. 3 CMP a vecne tým, že po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že otec neosvedčil dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, preto návrh zamietol. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že aktuálny stav trvá od roku 2013. Otec nepredložil súdu navyše žiadne listinné dôkazy o tom, že má maloletého vo svojej faktickej starostlivosti (fotografie, potvrdenie o návšteve školy, správa o maloletom zo školy, vyjadrenie starého otca, ktorý má maloletého zvereného do osobnej starostlivosti, atď.), preto súd prvej inštancie nemal osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, ktorá odôvodňuje nariadenie neodkladného opatrenia. Vzhľadom na uvedené, nakoľko konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu možno začať aj bez návrhu, súd začal predmetné konanie bez návrhu, v ktorom vykoná náležité dokazovanie, na základe čoho rozhodne o právach a povinnostiach rodičov v zmysle návrhu otca v takom rozsahu, ktorý bude zohľadňovať najlepší záujem maloletého N..

4. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec, ktorý v rámci svojho podaného odvolania uviedol, že kolízna opatrovníčka bola u nich na Q. ul. XX v U. vyše dvoch hodín, kedy veľmi dôkladne vyspovedala aj za jeho prítomnosti maloletého syna, z čoho vznikol na mieste samom písomný záznam, ktorý otec podpísal a podpísal ho aj maloletý syn. Otec má za to, že povinnosťou súdu bolo, využiť kompetencie vrátane tých najagresívnejších aby bolo zistené, čo je s jeho matkou, poprípade vyžadovať od nej písomné stanovisko k jeho návrhu. Otec má za to, že súd prvej inštancie nezobral do úvahy také skutočnosti, ktoré vo svojom návrhu zdôraznil hlavne to, že o matke nevie päť rokov, žijú spolu so synom riadny spoločný život otca a syna, že matka neoprávnene poberá prídavok na dieťa a pod. a navyše súd nedodrжал lehoty dané na odpoveď v neodkladnom opatrení. Otec v rámci podaného odvolania poukázal na to, že potvrdenie o návšteve školy mala overiť kolízna opatrovníčka, ktorá to aj vykonala podľa informácie a záverov z pohovoru, ktorý sa u nich uskutočnil /maloletý navštevuje celkom úspešne deviaty ročník a chystá sa na strednú školu X.-T.. Vyjadrenie starého otca - tento sa spolu s otcom i naďalej aktívne podieľa na osobnostnom a vedomostnom vývine maloletého. Osvedčenie o všetkých týchto ním uvádzaných skutočnostiach mala súdu podať kolízna opatrovníčka, ak by ju súd písomne vyzval, prípadne požadoval iné podklady od iných subjektov. Otec má za to, že súd mal využiť dané kompetencie pri zisťovaní stavu veci, a navrhuje prijať také uznesenie, ktoré bude mať znaky spravodlivého konania.

5. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny ani matka maloletého sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

6. V predmetnej veci sa vyjadrili starí rodičia maloletého, a to H.. L. R. a M. R. - F., ktorí v rámci svojho vyjadrenia uviedli, že skutočnosti tvrdené otcom v rámci podaného odvolania potvrdzujú a stotožnil sa s nimi. Poukázali na to, že maloletý N. bol v čase navštevovania základnej školskej dochádzky 1. a 2. ročníka a začiatok 3. ročníka trvalo u nich a v škole bol vyhodnotený ako jeden z najlepších žiakov a mimoriadne obľúbený. V čase zverenia do náhradnej osobnej starostlivosti im ako starým rodičom, boli vykonané viaceré kontroly zo strany Úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Zaujímali sa o jeho prospech v škole aj o podmienky, v ktorých maloletý vyrastal. Je zarážajúce, že od doby, kedy bol zverený do starostlivosti matke, tieto kontroly sa nevykonávali, v opačnom prípade by kontroly museli zistiť, že matka dieťa opustila, neprispieva na jeho výchovu a naďalej poberá rodinné prídavky a nezaujíma sa o neho a nie je im známe, kde sa už po veľmi dlhú dobu minimálne 5 rokov nachádza. O maloletého sa stará jeho otec, s ktorým sú v neustálom kontakte a maloletý u nich trávi prevažnú časť svojho voľného času. Po dlhej nečinnosti úradu až po žiadostiach otca o neodkladné opatrenie úrad vykonal návštevu v mieste bydliska a zistil skutočnosti, ktoré tvrdia. Na základe uvedeného potvrdzujú pravdivosť a opodstatnenosť otcovej žiadosti.

7. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné, a uznesenie súdu prvej

inštancie je potrebné čiastočne zmeniť (388 Civilného sporového poriadku) a čiastočne potvrdiť (§ 387 ods. 1 CSP).

8. Podľa § 65 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

9. Podľa § 66 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

10. Podľa § 67 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

11. Podľa § 367 ods. 1 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

12. Podľa § 367 ods. 3 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

13. Podľa § 367 ods. 4 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

14. Účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania. Možno ho nariadiť len vtedy, respektíve dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci. Zásadne sa ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie akonáhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Musí byť pritom daná aspoň naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený.

15. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 49P/171/2013 odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vo veci starostlivosti o maloletého N. R., nar. XX.XX.XXXX nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého maloletého N. R. predbežne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľovi, a to H.. L. R., nar. XX.XX.XXXX a M. F., nar. XX.XX.XXXX. Súčasne súd prvej inštancie zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 12.10.2012 č.k. 49P/209/2012-19 (ktorým bol maloletý N. dočasne zverený do osobnej starostlivosti matky).

16. Z obsahu spisu, a to nielen z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ale aj z vyjadrenia H.. L. R. ríka a M. R. - F. ako osôb, ktoré majú maloletého N. zvereného do náhradnej osobnej starostlivosti mal odvolací súd preukázané, že maloletý N. sa toho času reálne nachádza u svojho otca, a to napriek uzneseniu, ktorým bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti H.. L. R. a M. R. - F.. Otec toho času reálne poskytuje maloletemu osobnú starostlivosť, pričom nemá kontakt s matkou maloletého, ktorá maloletého nielen nekontaktuje, ale ani žiadnym spôsobom neprispieva na jeho výživu. V danom prípade má odvolací súd za to, že starostlivosť rodiča o maloleté dieťa má vždy prednosť pred náhradnou osobnou starostlivosťou iných príbuzných, a aj preto návrh otca týkajúci sa dočasného zverenia maloletého N. do jeho osobnej starostlivosti vzhliadol ako dôvodný. Otec v rámci svojho odvolania taktiež uviedol, že matka poberá na maloletého prídavky na dieťa a tieto mu už niekoľko rokov neposkytuje. Z uvedeného je zrejmé, že otec takpovediac potrebuje takéto rozhodnutie, hlavne za situácie, že rozhodnutie o zverení (aj keď len dočasnom) je vyžadované príslušnými úradmi, ako aj lekármi, prípadne inými inštitúciami, a teda z dôvodu zosúladenia skutočného stavu veci s právnym stavom, odvolací súd rozhodol o dočasnom zverení maloletého N. do osobnej starostlivosti otca. Odvolací súd vzhliadol ako dôvodný aj návrh otca, ktorým sa domáha, platenia nevyhnutného výživného zo strany matky, nakoľko dobrovoľne si matka svoju vyživovaciu povinnosť na maloletého N. neplní. Keďže ani odvolaciemu súdu sa nepodarilo zistiť žiadne informácie o matke maloletého, odvolací súd vzhľadom k veku maloletého (15 rokov) a s ohľadom na súčasné ceny tovarov a služieb, ktoré sú odvolaciemu súdu známe a nie je potrebné ich samostatne preukazovať ustálil, že suma 100,- € mesačne je sumou, ktorá síce maloletemu nedokáže pokryť všetky jeho výdaje, avšak aspoň čiastočne pokryje nevyhnutné výdavky, ktoré otec na maloletého syna reálne vynakladá. Otázka určenia výživného do budúcnosti bude predmetom dokazovania v konaní vo veci samej. Pokiaľ ide o úpravu styku maloletého syna s matkou, ktorú navrhol otec v rámci tohto návrhu, odvolací súd uvádza, pokiaľ sa rodičia (v prípade prejavenej komunikácie zo strany matky) dohodnú na určitej úprave styku otca s maloletým synom, táto má vždy prednosť pred autoritatívnym rozhodnutím súdu. Ak však za tejto situácie matka maloletého syna nekontaktuje a nedožaduje sa úpravy styku s ním, nie je potrebné v tomto štádiu konania tzv. preventívne takúto úpravu styku matky s maloletým synom nariadiť. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o dočasnom zverení a vo výroku o

výživnom zmenil (§ 388 CSP) a v zamietajúcom výroku týkajúcom sa úpravy styku ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

17. Keďže Okresný súd Bratislava II v konaní o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti nariadil dňa 27.11.2013 pod č.k. XXP/XXX/XXXX - XX neodkladné opatrenie, na základe ktorého maloletého N. R. predbežne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľovi, a to H. L. R., nar. XX.XX.XXXX a M. F., nar. XX.XX.XXXX, mal odvolací súd za to, že toho času už odpadli dôvody pre náhradné zverenie maloletého N., a predmetné uznesenie z dôvodu reálnej zmeny pomerov zrušil.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).